

se v návrhu dovolacím výroku, by se žalobě vyhovělo a manželství ve smyslu žalobní žádosti rozloučeno bylo z viny žalované strany, nebo jak v podpůrném dovolacím návrhu praví, třebas také i »z oboustranné viny«. Poněvadž citované předpisy občanského zákona k této žádosti hmotně opravňují přes to, že žalobce zemřel, a formální oprávněnost k pokračování v rozepři dána jest předpisy §§ 35 a 155 c. ř. s. a plnou mocí ze dne 22. dubna 1924, musí se dovolací soud zabývati věcí samou, ježto dovolací návrh na její řešení zní, kdežto kdyby se dovolání bylo omezilo na otázku útrat, bylo by je bývalo jako nepřípustné odmítnouti (§ 528 c. ř. s.). Namítati, že po smrti jednoho z manželů, kterou beztak manželství zrušeno, nelze již rozluku vyslovovati, není v souzeném případě, kde zemřel žalující, místné, an zákon sám tu rozhodnutí o rozluce nařizuje, což však ovšem nepřekáží, by se výrok rozsudkový neupravil tak, by rozluka vyslovována nebyla, nýbrž aby jím jen zájem pozůstalosti žalobcovy na zjištění viny žalované strany na důvodu rozluky, bude-li prokázán, byl úplně kryt, na př. tedy, že se zjišťuje, že žalobce měl za svého života (v čase podání žaloby) zákonný důvod k rozluce z viny žalované strany nebo že na důvodu rozluky, který žalobce proti žalované měl, má vinu žalovaná strana (po případě obě strany a pod.).

### Čís. 7772.

**Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).**

Právní samostatnost cukrovaru nestačí, by byl vyjmut ze souboru velkého pozemkového majetku; k tomu jest potřebí též jeho hospodářské samostatnosti jakož i, by podnik nesloužil hospodaření na dotyčném velkém pozemkovém majetku.

**Pokud nelze přiznati cukrovaru hospodářskou samostatnost.**

(Rozh. ze dne 10. února 1928, Rv I 1161/27.)

Vdova po dozorci cukrovaru domáhala se na majiteli panství placení zaopatřovacích požitků podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby.

### D ů v o d y:

Dovolání nelze upřítí oprávnění. Vývody dovolatelčiny obracejí se proti názoru odvolacího soudu, na němž se zakládá napadený rozsudek, že cukrovar v B., u něhož byl Karel V. (manžel žalobkyně) zaměstnán, byl právně a hospodářsky samostatným objektem a že následkem toho nepatřil k velkostatku žalované, takže Karel V. jako dozorce v cukro-

varu nebyl zaměstnán na velkém pozemkovém majetku žalované strany a proto mu, pokud se týče žalobkyni jako vdově po něm nárok na zaopatřovací požitky podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. nepřísluší. Dovolatelce napadající tento názor dlužno dáti za pravdu. Pokud jde o právní samostatnost cukrovaru v B., uznává ji i žalobkyně a dotýčný názor odvolacího soudu jest opodstatněn skutečností, že cukrovar tvořil samostatné knihovní těleso a že měl svou vlastní firmu. Než právní samostatnost cukrovaru nestačí podle § 3 odstavec (1) písm. a) zákona ze dne 16. dubna 1919, čís. 215 sb. z. a n. a podle prováděcího nařízení čís. 189 sb. z. a n. k § 1 zákona čís. 130/21 k tomu, by tento podnik byl vyjmut ze souboru velkého pozemkového majetku žalované strany. K tomu podle § 3 odstavec (1) písm. a) zákona čís. 215/19 jest kromě právní samostatnosti podniku ještě zapotřebí jeho hospodářské samostatnosti a toho, by podnik nesloužil hospodaření na velkém pozemkovém majetku. Tímto posléz uvedeným předpokladem se odvolací soud nezabýval. Nelze říci, že cukrovar v B. byl hospodářsky samostatným podnikem a že nesloužil hospodaření na velkostatku žalované. Proti okolnosti pro hospodářskou samostatnost uváděné, že cukrovar zpracovával také řepu cizí, nejen z velkostatku, a že zaměstnanci jeho nebyli vedeni v deputátní tabele statkových zaměstnanců, jest uvést, že cukrovar podléhal téže ústřední správě jako velkostatek a že tato správa nejen dohlížela, ale i za cukrovar obchody ujednávala, najmě cukr prodávala, a, co se týče manžela žalobkyně, je zjištěno, že byl mimo cukrovar též používán v hospodářství na velkostatku, vypomáhaje ve dvorech a jsa pověřen hlídkou špýcharu v Č. Z toho viděti, že správa cukrovaru vedena byla v souvislosti s velkostatkem a v rámci celého souboru nemovitostí žalované strany. Zpracováváje řepu z velkostatku, podporoval cukrovar hospodaření na něm a vedlejší výrobky cukrovaru, řízky, kaly a jiné odpadky, nepochybně, aspoň opak tvrzen nebyl, sloužily zemědělství na velkém pozemkovém majetku žalované. Protože tedy, alespoň podle toho, co bylo zjištěno, pokud se týče vyšlo na jevo, nelze cukrovaru v B. přiznati hospodářskou samostatnost a nelze o něm ani říci, že nesloužil hospodaření na nemovitostech žalované, dlužno na cukrovar ten pohlížeti jako na součást souboru velkého pozemkového majetku žalované, opačný názor odvolacího soudu neobstojí a následkem toho jest Karla V-a jakožto trvalého zaměstnance v cukrovaru pokládati za bývalého trvalého zaměstnance na velkém pozemkovém majetku žalované. Podle § 6 zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. přísluší vdově po zaměstnancích v § 1 tohoto zákona jmenovaných, to jest po bývalých trvalých zaměstnancích na velkém pozemkovém majetku zaopatřovací požitky tímto zákonem upravené, kdyby byl měl na ně zemřelý manžel nárok. Karel V., o němž podle uvedeného platí, že byl trvalým zaměstnancem na velkostatku žalované, požíval již od roku 1913 pensi, byť i z milosti (§ 1 písm. d) zák. čís. 130/21) a předpoklady pro přiznání vdovských zaopatřovacích požitků podle zákona čís. 130/21 jsou u žalobkyně splněny. Bylo jí proto nárok na ně přiznati.